

Ho he vist i puc assegurar que hom pot ser àrab musulmà, tenir amics rumans, portar espadnyes de marca, vestir pantalons negres de ràper, a conjunt amb la festívola brusa negra, dur els cabells tallats com els negres americans, dur abraçada una xica rossa de la Plana Alta molt cristiana i, a més, fumar puros, escoltar a Bisbal, encendre masclets i fer la romeria originalment civil, commemorativament fundacional, d'una ciutat que, fa "poc" temps (i per què no...) també és la seua. Parle de Castelló i de les festes de la Magdalena. No és una al·lucinació mística ni anava jo bufat. Ho vaig comprovar personalment en la passada Romeria de les Canyes. Veure aquests xicots àrabs en romeria sorprén, val, però és una realitat social que s'obre pas i que cal assumir amb naturalitat. És també una de les coses que em fa pensar que l'encara contundent presència de l'Església Catòlica dins la festa dels castellonencs no hauria de tenir un paper representatiu, com s'ha volgut forçar, sinó purament simbòlic, ornamental, teatral, més a l'estil de les festes de moros i cristians d'altres poblacions valencianes.

Molt de temps, aquesta església ha volgut augmentar la presència d'actes catòlics en el programa festiu, prenent una mena de reconversió; de fet, una missa precedeix la pujada al Castell Vell. Cristianitzar les festes ha estat un objectiu perenne per part del clergat local, però és impressionant com, malgrat tot, el poble sempre ha portat la iniciativa cívica rememorant, any rere any, que les festes són absolutament fundacionals i ciutadanes, nascudes d'un contracte civil, i no religiós, per més cristians que pugueren ser, fa molts segles, els signataris de l'acord de repoblació i legendari trasllat poblacional des de la muntanya al pla. Després d'expulsar els sarraïns d'Al-Azraq, Castelló naix d'un pacte entre els colons i el rei Jaume I. No retornem, doncs, a la confrontació. Civilitzem la festa per a tots.